

In de leidraad die aan de modellen voorafgaat, geeft de auteur een kort overzicht van de procedure die bij het desbetreffende model hoort alsook de wijze waarop het verzoekschrift moet worden opgesteld en neergelegd. Dit laatste gaf aanleiding tot onzekerheden zodat de wetgever bij Wet van 4 juli 2001 tot wijziging van sommige bepalingen van het Wetboek van Strafvordering en tot wijziging van de Wet van 19 februari betreffende de proceduregebonden bemiddeling in familiezaken (B.S. 24 juli 2001) een aantal begrippen zoals 'indienen' vervangen heeft door 'toezenden' en/of 'neerleggen'. Ook worden door de wetswijziging een aantal termijnen verlengd en op straffe van verval ingevoerd. De leidraad is daarom op bepaalde punten reeds achterhaald, wat aanleiding kan en mag geven tot een aanpassing van dit werkstuk.

Op het einde heeft de auteur de wetteksten en een beknopte bibliografie, die de lezer doorverwijst naar rechtsleer en rechtspraak, bijgevoegd. Dergelijke informatie is onontbeerlijk om de inhoud van het verzoekschrift te stofferen.

Tot slot voorziet de cd-rom de besproken modellen in Word 97-versie. Deze modellen zijn overzichtelijk en voorzien van de nodige kleurschakeringen zodat de practicus onmiddellijk weet wat hij nog eigenhandig moet invullen. Een droom voor iedere advocaat.

Steven GIBENS

G. VERMEULEN, F. DHONT en A. DORMAELS, *European Data Collection on Sexual Offences Against Minors*, Antwerpen/Apeldoorn, Maklu, 2001, 197 p.

De auteurs van *European Data Collection on Sexual Offences Against Minors* maken deel uit van de Onderzoeksgroep drugbeleid, strafbeleid en internationale criminaliteit van de Rijksuniversiteit Gent. Die onderzoeksgroep voerde in het kader van het STOP-programma van de Raad van de Europese Unie⁴ reeds een haalbaarheids- en opportuniteitsonderzoek uit naar de systematische verzameling en het beheer van gegevens m.b.t. vermiste minderjarigen, minderjarige slachtoffers van seksuele exploitatie en mensenhandel alsmede de daders en verdachten van seksuele misdrijven tegen minderjarigen.⁵ De studie die ten grondslag ligt aan *European Data Collection* is eveneens tot stand gekomen in het kader van het STOP-programma, en gaat dieper in op de praktische implementatie van de aanbevelingen die voortkwamen uit het eerste STOP-project.

In het eerste deel van het boek wordt de lezer kort vertrouwd gemaakt met deze aanbevelingen.⁶ Ook de door de onderzoekers gehanteerde methodologie

4. Het STOP-programma is een stimulerings- en uitwisselingsprogramma voor personen die verantwoordelijk zijn voor acties tegen mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen.

5. De resultaten van dit onderzoek zijn terug te vinden in B. DE RUYVER, P. ZANDERS en G. DERRE, *Internationaal verzamelen en beheren van gegevens inzake vermiste en seksueel uitgebuide minderjarigen*, Maklu, Antwerpen/Apeldoorn, 2000, 280 p.

6. Men kan als belangrijkste aanbevelingen o.a. onthouden: de creatie van internationale databanken van vermiste minderjarigen, van kinderpornografisch materiaal en van DNA-gegevens m.b.t. seksuele delinquenten. Daarnaast bleek het ook raadzaam de bestaande gegevensbanken m.b.t. daders of verdachten van seksuele misdrijven uit te breiden tot een internationaal analysebestand en een internationaal informatiebestand. Ook vermeldenswaard is de oproep tot creatie van een algemeen Europees strafregister en van een internationaal wetgevingsbestand m.b.t. de seksuele exploi-

wordt behandeld. De meeste aandacht in dit eerste deel gaat echter uit naar de indrukwekkende lijst van internationale beleids- en wetgevende initiatieven die tot op heden genomen zijn in de strijd tegen de handel in en seksuele uitbuiting van kinderen. De auteurs schetsen de verschillende (ontwerp)teksten die bestaan op het niveau van de Verenigde Naties, de Internationale Arbeidsorganisatie, de groep van acht belangrijkste geïndustrialiseerde landen (G8), de Raad van Europa en de Europese Unie, en slagen erin dit op een bondige en bevattelijke wijze te doen.

In een tweede deel wordt de implementatie van de voorstellen uit het eerste STOP-project geanalyseerd. Achtereenvolgens komen de creatie van een internationale databank voor vermiste personen, de opbouw van betrouwbare statistische en juridische informatie, de creatie van een internationale databank inzake kinderpornografie en de mogelijke acties m.b.t. daders of verdachten van seksuele misdrijven aan bod. Voor elk van deze topics worden verschillende wetgevende en beleidsopties besproken en tegen elkaar afgewogen. Daarbij wordt uitgegaan van een aantal vaststellingen waarmee dwingend rekening moet worden gehouden (b.v. regels inzake privacy en gegevensbescherming, het al dan niet voorhanden zijn van een uniforme gegevensverwerking in de verschillende betrokken staten, enz.).

De integratie van de standpunten van vertegenwoordigers van de (kandidaat)-E.U.-Lidstaten, Europol, Interpol, bepaalde NGO's en de Raad van Europa in de uiteindelijk geformuleerde aanbevelingen is met zekerheid een verdienste van *European Data Collection* en heeft de voorstellen uit het vorige STOP-project voor een deel ook verrijkt.

Ruggespraak met die vertegenwoordigers heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat, terwijl in het vorige STOP-project de creatie van een internationale database m.b.t. vermiste *minderjarigen* voorgesteld werd, de auteurs aanbevelen die database uit te breiden tot vermiste *personen* in het algemeen. Omdat de problematiek van vermiste personen het grondgebied van de E.U. overstijgt, pleiten de auteurs er verder trouwens voor om de creatie van de database aan Interpol toe te vertrouwen en daartoe ook een voldoende juridische basis te scheppen. Ook het initiatief van Interpol om een *internationale databank voor kinderpornografie* op te zetten wordt ondersteund. Terzelfder tijd stellen de auteurs echter ook de creatie door Europol voor van een *analytische databank voor kinderpornografie* die, wat ongevoelige en niet-persoonsgebonden gegevens betreft, ook door de nationale politiediensten zou kunnen worden geconsulteerd. Op het niveau van de Europese Unie wordt voorgesteld de verzameling van juridische en statistische informatie inzake mensenhandel en seksuele uitbuiting van minderjarigen te organiseren rondom een nieuw op te richten *Europees observatorium*. Daarnaast moet volgens de auteurs de oprichting van een databank van *lopende onderzoeken* inzake seksuele misdrijven t.a.v. minderjarigen aan Europol toevertrouwd worden, evenals een *referentiedatabank van verdachten en veroordeelden* van seksuele misdrijven t.a.v. minderjarigen, die uitsluitend gecodeerde informatie zou mogen bevatten. Een intranet tussen de centrale strafregisters van

→
tatie van en mensenhandel in minderjarigen. Tot slot werd ook aanbevolen om een internationaal observatorium voor vermiste en seksueel misbruikte minderjarigen te creëren.

de E.U.-Lidstaten kan daarnaast een tussenstap betekenen naar een echt *centraal strafregister* op E.U.-niveau. Ten slotte bevelen de auteurs aan om een *Europees netwerk* op te zetten van *nationale DNA-databanken*, waarin zowel DNA-profielen van daders van seksuele misdrijven als van ongeïdentificeerde of vermiste personen zouden worden opgeslagen.

De conclusies die uit het onderzoeksproject werden getrokken, zijn samengevat ondergebracht in een derde deel. Daarna volgt ook een kort resumé in het Frans (deel vier). Helaas telt het boek een aanzienlijk aantal stel- en taalfouten. Het valt te hopen dat dit euvel geen obstakel vormt voor geïnteresseerde lezers; *European Data Collection on Sexual Offences against Minors* verdient wegens zijn actualiteit en praktische waarde de nodige aandacht.

C. DE PRETER

Interdisciplinair Centrum voor Recht en Informatica (ICRI) – K.U.Leuven

J.F. NIJBOER en W.J.J.M. SPRANGERS (eds.), *Harmonisation in Forensic Expertise. An Inquiry into the Desirability of and Opportunities for International Standards*, Amsterdam, Thela Thesis, 2000, 630 p.

Dit boek is de neerslag van een wel héél ambitieus onderzoeksproject gecoördineerd door het Leidse Seminarium voor Bewijsrecht en het Nederlands Forensisch Instituut en gefinancierd door het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum van het Nederlandse Ministerie van Justitie. Hoewel de eigenlijke onderzoeksgroep voor het project uit slechts negen personen bestond, hebben in totaal veertig auteurs van negen verschillende nationaliteiten een bijdrage geleverd. Zij vertegenwoordigen daarenboven nog eens tien verschillende disciplines: Rechten, Criminologie, Criminalistiek, Forensische Wetenschappen, Chemie, Farmacie, Biologie, Politieke Wetenschappen, Informaticawetenschappen en Psychologie. Deze diversiteit heeft ongetwijfeld bijgedragen tot de kwaliteit van het boek.

Het doel van het onderzoek blijkt reeds uit de ondertitel: de auteurs wensten te onderzoeken of het wenselijk zou zijn – of überhaupt mogelijk – om tot een aantal internationale standaarden voor forensisch onderzoek te komen. In onze geglobaliseerde maatschappij blijkt immers dat verschillende Staten verschillende (technische) eisen stellen aan de resultaten van forensische onderzoeken in strafzaken. Dit kan problematisch zijn wanneer bewijs dat in één Staat verzameld is niet aan de eisen van een andere Staat – waarin het bewijs voor de rechter dient te worden gebracht – voldoet. Een probleem dat des te nijpender is in de Europese ruimte van veiligheid, vrijheid en rechtvaardigheid. Daarenboven komt ook de toepassing van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens om de hoek kijken.

De organisatorisch-praktische aanpak van het onderzoek blijkt duidelijk uit de opzet en indeling van de verschillende hoofdstukken. Terwijl het eerste hoofdstuk op een meer algemene wijze de neiging tot harmonisatie – op verschillende niveaus – bespreekt, behandelen de daaropvolgende hoofdstukken telkens een meer specifiek aspect: de interdisciplinariteit van forensisch onderzoek, de – soms problematische – relatie tussen forensische wetenschappen en strafproces-